

AB SKDM Sertifika İşlemlerine İlişkin Yetki Devrine Dayanan Tüzük Taslağı

OSBÜK'ün tarafımıza ilettiği, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü'nün yazısından alınan metin, aşağıda yer almaktadır.

Bilindiği üzere 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla mali yükümlülük doğuracak olan Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) kapsamında sertifikaların satışları 1 Şubat 2027 tarihi itibarıyla başlatılacaktır. Bu kapsamda Avrupa Komisyonu tarafından SKDM sertifikalarının beyan sahiplerince alışı ve satışı esnasında uygulanacak idari, finansal ve teknik usul ve esasları belirleyen Yetki Devrine Dayanan Yönetmelik Taslağı yayınlanarak 9 Temmuz 2026 tarihinde kamuoyu görüşüne açılmıştır. Söz konusu taslak düzenleme, (AB) 2023/956 sayılı SKDM Ana Tüzüğü'nün 20. Maddesi uyarınca kurulacak Ortak Merkezi Platform ile SKDM Sicili arasındaki entegrasyonu ve iş akışlarını düzenlemektedir. Taslak metinde;

- Sertifika alışı ve satış talepleri ile SKDM sertifikalarının tutulması gibi işlemler SKDM kayıt sistemi üzerinden gerçekleştirilirken sertifika alışı ve satışına ilişkin finansal işlemler Ortak Merkezi Platform üzerinden gerçekleştirilmesi,
- Ortak merkezi platform maliyetlerinin karşılanması amacıyla satılan her bir SKDM sertifikası başına 0,05 Avro sabit hizmet ücretinin uygulanması,
- **SKDM sertifikalarının beyan sahipleri tarafından geri satışlarında** yılda bir kez talep girilebilmesi esası getirilmesi ve geri satış miktarı beyan sahibinin ilgili yıldaki satın alma yükümlülüğü ve yıllık beyan inceleme sonuçları ile sınırlandırılması,
- 2027 yılından itibaren beyan sahiplerinin, her çeyrek dönem sonunda hesaplarında ithal ettikleri malların gömülü emisyonlarının en az %50'sine karşılık gelen miktarda sertifika bulundurması,
- Ortak merkezi platform ile SKDM kayıt sistemi arasında güvenli web arayüzü kurularak günlük mutabakat raporlarının Komisyona iletilmesi ve verilerin 5 yıl süreyle saklanması öne çıkan hususlar olup detaylı bilgi notu ilişikte sunulmaktadır

1 Şubat 2027 tarihinde resmi olarak yürürlüğe girmesi planlanan söz konusu Taslak Tüzüğe ilişkin görüş ve değerlendirmelerin, **06 Ağustos 2026** tarihine kadar Avrupa Komisyonu'nun Have Your Say Platformu (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14132-Carbon-borderadjustment-mechanism-CBAM-certificates-sale-and-repurchase_en) üzerinden iletilmesi mümkündür. İlgili taslak mevzuata ilişkin olası görüşlerin **3 Ağustos 2026** tarihine kadar T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü'ne iletilmesi önem arz etmektedir.

Öte yandan, 2026 yılı ikinci çeyrek SKDM sertifika fiyatı 6 Temmuz 2026 tarihinde 75,28 avro olarak açıklanmıştır.

AB SKDM Sertifika İşlemlerine İlişkin Yetki Devrine Dayanan Tüzük Taslağı Bilgi Notu

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) kapsamında sertifikaların satış ve geri satın alma süreçlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla hazırlanan Yetki Devrine Dayanan Tüzük taslağı 9 Temmuz 2026 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından kamuoyu görüşüne açılmıştır. Taslak Tüzüğün incelenmesinden aşağıdaki hususların ön plana çıktığı görülmektedir.

SKDM sertifikalarının satın alınması ve geri satılmasına ilişkin tüm mali işlemlerin, Avrupa Komisyonu tarafından kurulacak ve işletilecek ortak merkezi platform aracılığıyla yürütülmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, SKDM kayıt sistemi ile ortak merkezi platformun birbirini tamamlayan ancak farklı fonksiyonlara sahip iki ayrı yapı olarak tasarlandığı görülmektedir. SKDM kayıt sistemi; sertifikaların oluşturulması, tutulması, izlenmesi, teslim edilmesi ve iptal edilmesine ilişkin tüm kayıtların yönetiminden sorumlu olurken, ortak merkezi platform yalnızca sertifika alım ve geri satımına ilişkin bankacılık işlemlerini, ödeme süreçlerini ve fon transferlerini yürütecektir.

Ortak merkezi platformun kurulması ve işletilmesi amacıyla Üye Devletler ile Avrupa Komisyonu tarafından ortak ihale usulü uygulanacaktır. Bu kapsamda akdedilecek ilk ortak ihale sözleşmesinin **azami beş yıl süreyle uygulanması**, ihale makamlarının kararı ve Komisyonun süresi içerisinde bildirimde bulunması halinde ise **bir yıl** daha uzatılması öngörülmektedir. Ortak merkezi platform

Ortak merkezi platformun temel görevleri;

- Kullanıcılar, Üye Devlet yetkili makamları ve Avrupa Komisyonuna gerekli erişim yetkilerinin tanımlanması,
- SKDM kayıt sistemi ile teknik entegrasyonun sağlanması,
- Ödeme süreçlerinin yürütülmesi, ödeme durumlarının ilgili taraflara bildirilmesi,
- İşlem ücretlerinin tahsil edilmesi,
- Ödeme süreçlerinin güvenliğinin izlenmesi, mali suç, dolandırıcılık veya usulsüzlük şüphesi doğuran işlemlerin raporlanması ile gerekli düzeltici tedbirlerin uygulanması olarak belirlenmiştir.

Platformun faaliyete başlayabilmesi için öncelikle Komisyon tarafından belirlenen teknik standartlara uygun şekilde SKDM kayıt sistemine entegre edilmesi ve sistem testlerinin başarıyla tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca platformun, **görevlendirilmesini takip eden on iki ay içerisinde ayrıntılı bir geçiş planı hazırlaması zorunlu tutulmaktadır.**

Taslak Tüzükte ortak merkezi platforma erişim hakkının esas itibarıyla **Avrupa Komisyonu, Üye Devletlerin yetkili makamları ile yetkilendirilmiş SKDM beyan sahiplerine tanındığı görülmektedir.** Bununla birlikte, yetkilendirmesi iptal edilmiş olmakla birlikte SKDM kapsamındaki yükümlülüklerini henüz tamamlamamış ithalatçı veya dolaylı gümrük temsilcilerinin de yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri amacıyla belirli süreyle platforma erişimlerinin devam ettirilmesine imkân tanınmaktadır.

Ortak merkezi platform üzerinden gerçekleştirilecek **tüm işlemler yalnızca avro para birimi üzerinden yürütülecek olup, sertifika bedelleri ile geri satış ödemeleri kullanıcıların ve yetkili makamların önceden tanımlanmış banka hesapları üzerinden gerçekleştirilecektir.** Platform, gerçekleştirdiği her işleme ilişkin benzersiz işlem numarası, satın alma veya geri satış talep numarası, kullanıcı hesap bilgileri, banka hesap bilgileri, yerleşik olunan Üye Devlet, işlem tarihi, sertifika adedi, sertifika fiyatı, işlem ücretleri ve toplam ödeme tutarını içeren ayrıntılı işlem kayıtlarını elektronik ortamda muhafaza edecektir. Ayrıca platform bünyesinde İngilizce hizmet verecek bir destek masası oluşturulacak ve bu yardım hattı Üye Devletlerin ulusal servis masalarıyla koordinasyon içerisinde faaliyet gösterecektir.

Platformun **işletme maliyetlerinin SKDM beyan sahipleri** tarafından karşılanması öngörülmektedir. Bu kapsamda, SKDM sertifikalarının her bir satın alma işlemi için sertifika başına **0,05 Avro** tutarında sabit işlem ücreti uygulanacaktır. **Söz konusu ücret ortak merkezi platform tarafından doğrudan SKDM beyan sahibi ödemelerinden tahsil** edilecek olup, ilk ortak ihale sözleşmesi süresince aylık olarak Avrupa Komisyonuna aktarılacaktır.

Sertifika satın alma süreci bakımından ise Taslak Tüzükte, 1 Şubat 2027 tarihinden itibaren yetkilendirilmiş SKDM beyan sahiplerinin yerleşik oldukları Üye Devlet aracılığıyla SKDM sertifikalarını satın alabilecekleri düzenlenmektedir. **Satın alma süreci doğrudan ortak merkezi platform üzerinden değil, öncelikle SKDM kayıt sistemi üzerinden başlatılacaktır.** Bu kapsamda kullanıcı tarafından elektronik ortamda oluşturulacak satın alma talebin **1 ile 99.999 arasında gerçekleştirilecek olup her bir sertifika için benzersiz bir kimlik numarası** atanacaktır.

Satın alma talebinde; talep numarası, satın alınacak SKDM sertifikası adedi, sertifika birim fiyatı, toplam sertifika bedeli, sertifika başına uygulanacak işlem ücreti, toplam işlem ücreti ve ödenecek nihai tutarın eksiksiz şekilde yer alması zorunlu tutulmaktadır. **Talebin SKDM kayıt sistemine kaydedilmesini müteakip değiştirilmesine izin verilmemekte; yalnızca ortak merkezi platform üzerinden ödeme gerçekleştirilmeden önce geri çekilebilmesi mümkün bulunmaktadır.** Talebin işlem durumu ise süreç boyunca SKDM kayıt sistemi üzerinden kullanıcı tarafından izlenebilecektir.

SKDM kayıt sisteminde doğrulanan satın alma talebi ortak merkezi platforma iletilecek, sertifika bedeli ile işlem ücretinin ödenmesinin ardından ortak merkezi platform tarafından ödeme tamamlandığı bilgisi SKDM kayıt sistemine aktarılacaktır. Bu bildirimin alınmasını müteakip satın alınan **SKDM sertifikaları kullanıcının hesabında oluşturulacak ve her bir sertifika için özgün kimlik numarası tanımlanacaktır.**

Sertifikaların oluşturulmasının ardından SKDM kayıt sisteminde;

- sertifikanın özgün kimlik numarası,
- kullanıcının SKDM hesap numarası,
- yerleşik bulunduğu Üye Devlet,
- sertifika fiyatı,
- fonların alıcının banka hesabına aktarıldığı tarih (date of credit) ile sertifikanın güncel durumuna ilişkin bilgiler kayıt altına alınacaktır.

SKDM sertifikalarının geri satış süreci bakımından ise Taslak Tüzükte, yetkilendirilmiş SKDM beyan sahiplerinin ilgili takvim yılı içerisinde satın aldıkları ancak yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde kullanılmayan sertifikaların belirli bir kısmını Avrupa Komisyonuna geri satabilmelerine imkân tanınmaktadır. Geri satış süreci de satın alma sürecinde olduğu gibi öncelikle SKDM kayıt sistemi üzerinden başlatılacak, mali işlemler ise ortak merkezi platform aracılığıyla yürütülecektir.

Bu kapsamda kullanıcılar tarafından SKDM kayıt sisteminde elektronik ortamda geri satış talebi oluşturulacak olup, her talebe sistem tarafından benzersiz bir geri satış talep numarası atanacaktır. Talebin oluşturulmasını müteakip sistem tarafından talebe ilişkin bilgiler ortak merkezi platforma aktarılacak ve talebin durumu süreç boyunca SKDM kayıt sistemi üzerinden izlenebilecektir.

Taslak Tüzük uyarınca, **her yetkilendirilmiş SKDM beyan sahibi ilgili takvim yılı içerisinde yalnızca bir kez geri satış talebinde bulunabilecektir. Geri satılabilecek sertifika miktarı ise ilgili yıl içerisinde satın alınan SKDM sertifikaları ile sınırlandırılmakta olup, yıllık SKDM beyanlarının incelenmesi sonucunda ortaya çıkabilecek düzeltmeler de geri satışa konu edilebilecek azami sertifika miktarının belirlenmesinde dikkate alınacaktır.** Bu düzenleme ile geri satış mekanizmasının yükümlülüklerin yerine getirilmesini tehlikeye düşürecek şekilde kullanılmasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Geri satış taleplerinin değerlendirilmesinde SKDM kapsamında öngörülen yıllık yükümlülük takvimi esas alınmaktadır. Bu çerçevede, yetkilendirilmiş SKDM beyan sahiplerinin ilgili takvim yılına ilişkin SKDM sertifikalarını **30 Eylül** tarihine kadar teslim etmeleri gerektiğinden, geri satış taleplerinin değerlendirilmesi bu yükümlülük dikkate alınarak yürütülecektir. **Avrupa Komisyonu tarafından 1 Nisan, 1 Temmuz ve 1 Kasım tarihlerinde geri satış taleplerinin değerlendirilmesine yönelik süreçler başlatılacak olup, söz konusu tarihler itibarıyla SKDM yetkili otoritelerince ilgili hesaplarında karşılık bulunup bulunmamasına yönelik kontroller gerçekleştirilerek 42 günlük süre tanınmakta ve Avrupa Komisyonu'nun Üye Devlet otoriteleri adına elektronik imza ile onay vermesi beklenmektedir.**

Komisyon tarafından elektronik imza ile onaylanan geri satış talimatı ortak merkezi platforma iletilecek, platform tarafından ödeme işlemi gerçekleştirildikten sonra ödemenin tamamlandığı bilgisi SKDM kayıt sistemine aktarılacaktır. Bu bildirimin alınmasını müteakip geri satılan SKDM sertifikaları ilgili kullanıcının hesabından silinecek ve sertifikaların hukuki statüsü SKDM kayıt sistemi üzerinde güncellenecektir.

Taslak Tüzükte, geri satış bedellerinin ödenmesine ilişkin **tüm işlemlerin yalnızca avro para birimi üzerinden yürütüleceği**, ödeme talimatlarının doğrulanmasının ortak merkezi platform tarafından gerçekleştirileceği ve işlem ücretleri düşüldükten sonra kalan net tutarın en geç **ilgili takvim gününün sonuna kadar kullanıcının belirlenmiş banka hesabına aktarılacağı düzenlenmektedir.** Satış gelirlerinin tahsil edilmiş, geri satış bedellerinin ise ödenmiş sayılması bakımından tutarların ilgili resmî banka hesaplarına giriş veya çıkış yaptığı tarih esas alınacak; sonrasında Üye Devletlerin kendi hesapları arasında gerçekleştirilecek transferler sertifikaların SKDM kayıt sistemindeki hukuki durumunu etkilemeyecektir.

Taslak Tüzük uyarınca ortak merkezi platform tarafından gerçekleştirilen tüm satın alma ve geri satış işlemleri ayrıntılı şekilde kayıt altına alınacaktır. Bu kapsamda platform tarafından her işleme ilişkin benzersiz işlem numarası, satın alma veya geri satış talep numarası, kullanıcının SKDM hesap numarası, belirlenmiş banka hesabı, yerleşik olduğu Üye Devlet, ilgili yetkili makamın banka hesabı, işlem tarihi ve saati, sertifika sayısı, sertifika fiyatı, işlem ücretleri ile toplam ödeme tutarını içeren elektronik işlem günlüğü tutulacaktır.

Bunun yanında ortak merkezi platform tarafından gerçekleştirilen mali işlemlere ilişkin günlük mutabakat raporları ile aylık ve yıllık faaliyet raporları hazırlanarak Avrupa Komisyonuna sunulacaktır. Platform ile SKDM kayıt sistemi arasında neredeyse gerçek zamanlı veri paylaşımını sağlayacak güvenli elektronik altyapının tesis edilmesi, operasyonel aksaklıkların derhal Komisyona ve ilgili Üye Devlet yetkili makamlarına bildirilmesi ve gerekli düzeltici tedbirlerin gecikmeksizin uygulanması zorunlu tutulmaktadır.

Veri güvenliği bakımından ise kullanıcı hesapları, banka hesap bilgileri ve işlem kayıtlarının güvenli şekilde muhafaza edilmesi, ilgili kayıtların mevzuatta öngörülen süre boyunca saklanması ve yalnızca Avrupa Komisyonu ile görevli ulusal makamların yetkileri kapsamında erişime açılması öngörülmektedir. Ayrıca kullanıcıların kendi işlem kayıtlarına elektronik ortamda ücretsiz erişebilmeleri ve ulusal hukuk çerçevesinde gerekli idari veya yargısal başvuru yollarını kullanabilmeleri mümkün kılınmaktadır.